

Doğada Bu Ay

Hayvanat bahçelerinde çok farklı türden canlıları görebiliriz. Dev cüsseli, ama bir o kadar da duyarlı ayılar, kartallar, akbabalar, renkli balıklar, yabandomuzları... Hayvanat bahçeleriyle yetinmeyip canlıları doğal ortamlarında görmek ister miydiniz? Bahar ayları bunu yapmak, yani milli parklara gitmek için harika bir zaman! Milli parklar, hayvanların son sığınakları, yani özgür oldukları alanlar. Peki, bir milli parka gidince neler görebilirsiniz? Bunu bilmek isterseniz, Aydın'da bulunan Dilek Yarımadası Milli Parkı'na gittiğimizi varsayalım.

Tepelipelikanlar

Son Sığınaklar... Milli Parklar...

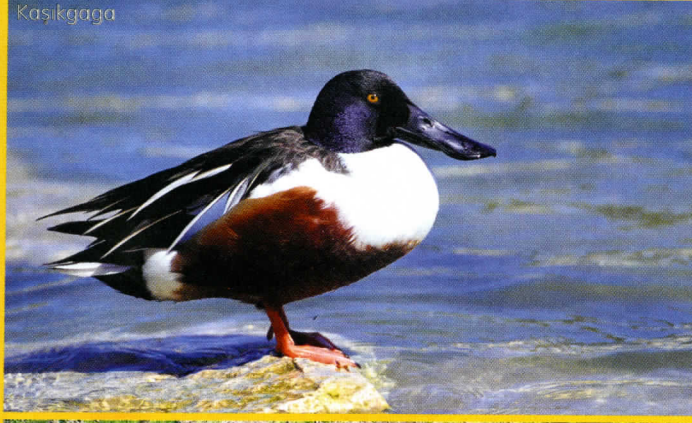
Aydın'da Dilek Yarımadası Milli Parkı'ndayız. Sizi, parkın giriş kapısında, yeşil giysiler içindeki güleryüzlü koruma memuru karşılar. Bir broşür verir ve bu parkta neler görebileceğinizi anlatır. Ne de olsa zamanının çoğunu burada geçirmiştir. Girer girmez büyülenirsiniz. Sağ tarafınızda güzel, mavi rengiyle Ege Denizi, sol tarafınızdaysa yeşil dağlar alabildiğine uzanır. Biraz ilerlediğinizde, bir yabandomuzu ailesiyle karşılaşırsınız. Sanki "Hoşgeldin! Bizi görmek için geldiğini biliyoruz" der gibi bakarlar; kaçmazlar sizden. Islak burunları ve küçük kuyruklarıyla komik görünürler. Hele yavruları çok sevimlidir. Birazdan uçuşu, denizin kıyıya vurduğu dalgalara benzeyen bir ağaçkakan görürsünüz. Hop!.. Bir ağaca kondu, az sonra sesini duyarsınız. "Tak tak tak tak!.."

Ağaçlardaki kurtları yemeye başladı. Sesi kesildiğine göre, bir kurt bulup midesine indirdi bile.

Yolunuza devam ederken, bu kez de çalılardan arasında siyah-beyaz renkli dikenler gördünüz. "Ne ilginç bir bitki!" deyip yaklaştığınız anda dikenler birden yelpaze gibi açılır. "Yelpaze" sağa sola sallanarak kaçmaya başlar. O zaman oklu kirpiyle tanıştınız demektir. Ne kadar uzun okları olduğuna şaşarsınız. Çevreye dikkatlice bakmanız iyi olur. Çünkü kaçarken oklarından birkaçını bırakmış olabilir.

Bir ses geliyor: "tsip, tsip, tsip!" Yerde küçük delikler görüyor musunuz, bir bakın. Sesler bu deliklerden geliyor olabilir. Belki meraklı bir fare toprak altında açmış olduğu tünellerden dışarı çıkıp tohum yemek için oradan

Kaşıkgaga

Yabandomuzları

Kızıl şahin

uzaklaşmanızı bekliyor olabilir. Çok aç bir fare, sizin orada olduğunuza aldırmadan dolanıyorsa, onu kolaylıkla görebilme şansınız var demektir.

Yürürken yosun ve deniz kokusu burnunuza kadar gelir. Bir de çiçektozlarının varlığını hissedersiniz. Ne de olsa bahar geldi. Bitkiler, yavaş yavaş çiçek açmaya, çiçektozu saçmaya başlarlar. Kocaman bir arı vızıldayarak kulağınızın dibinden geçer. Ama bu daha önce gördüğünüz arılara hiç benzemez. Daha şişman ve daha tüylü, sarı ve beyaz çizgili. Arı Maya gibi sevimli. Bir belgeselde izlemiştiniz: bu bir Bombus arısı. Bazı bitkilerin yaşamlarını sürdürbilmeleri bu arıya bağlı. Çünkü bu bitkilerin çiçektozlarını diğer bitkilere yalnızca bu arı türü taşıyabiliyor ve bu sayede döllenmelerine yardımcı oluyor.

Akşam olmaya başladı. Ortalıkta uçan, çok küçük bir canlı gördünüz. Hayır, bir kuş değil, o bir yarasa. Baharla birlikte ortaya çıkmaya başlayan sinekleri avlamak için mağarasından çıkmış. Ne kadar da sessiz uçuyor. Çıkardığı

ses dalgaları sayesinde yönünü bulabiliyor. Biraz yorulmaya başladınız, zaten hava da artık iyice karardı. Parkın içinde bulunan ağaç evlerde kalmaya karar verdiniz. Yemeğinizi yediniz, dışarı çıkıp oturup sohbet ediyorsunuz. Tam o sırada çalılıkların içinden bir ses geldi. Karanlık olduğundan, göremiyorsunuz. Bir an parlak bir çift göz görüp tekrar baktınız, gözler kaybolmuş. Ardından bir hisirtti geliyor. Tamam, bu bir tilki. Her zamanki gibi meraklı, "Kim bu yabancılar?" dercesine bakıyor. Bir anda ürküp kaçıyor. Sonradan bir oyun gibi tekrarlıyor bunu. Sonunda size alışıyor ve iyice yaklaşıyor. Onu farketmemiş gibi davranırsanız, onu rahatça izleyebilirsiniz.

Dilek Yarımadası Milli Parkı'nda bir gününüz böyle geçebilir. Ancak herhangi başka bir milli parkta da benzer deneyimler yaşayabilirsiniz ve kendinizi bir anda bir belgesel filmin içinde gibi hissedebilirsiniz.

• • • • •

Burcu Meltem Arık
burcu@dogadernegi.org

Türkiye'deki Milli Parkları Tanımak İster misiniz?

Türkiye'deki milli parklar hakkında bilgi almak isterseniz, Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün web sitesini inceleyebilirsiniz. Sitede milli parkların tanıtıldığı bölümün adresi: <http://www.milliparklar.gov.tr/mp/mpliste.htm> Bu adreste, milli parkların her birinin nerede olduğu, buraya nasıl ulaşılacağı, özellikleri, burada verilen hizmetler ve görülmeli gereken bölümler gibi bilgiler yer alıyor.